وزیر: با بیمه بیکاری اهالی فرهنگ موافقت شد

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از موافقت دولت با برقراری بیمه بیکاری اهالی فرهنگ، هنر و رسانه خبر داد.

سیدعباس صالحی در حاشیه مراسم هفته پژوهش با بیان این خبر گفت: با تصویب آیین‌نامه مربوط در هیئت وزیران از این پس بیمه بیکاری اهالی فرهنگ، هنر و رسانه که از جمله تکالیف قانون برنامه ششم توسعه کشور است اجرایی می‌شود.

او با اشاره به فرآیند طی‌شده برای تصویب نهایی این آیین‌نامه، گفت: از جمله نقاط قوت مصوبه اخیر هیئت وزیران، مشارکت صنوف فرهنگی و هنری در تهیه و تدوین پیش‌نویس اولیه آن است. این مصوبه در جلسات متعدد تهیه و برای سیر مراحل قانونی و اخذ نظر دستگاه‌های مربوط و مندرج در تبصره یادشده، به سازمان برنامه و بودجه ارسال و از سوی سازمان مزبور برای تصویب، به دولت ارائه شد. در نهایت آیین‌نامه مربوط در جلسه مورخه ۳۰ آذر از سوی هیئت وزیران تصویب شد.

وزیر ارشاد گفت: برای اولین‌بار برای حمایت از این قشر فرهیخته بیمه بیکاری اجرا خواهد شد زیرا عمده این مشاغل در زمره مشاغل آزاد تعریف شده و تا کنون مشمول حمایت‌های قانون بیمه بیکاری نشده‌اند.

بازگشت ۲ برنامه پرهوادار به تلویزیون

برنامه «دورهمی» و «عصر جدید» دو برنامه پرطرف‌دار صداوسیما هستند که با شیوع ویروس کرونا مراحل تولیدشان با مشکلاتی روبه‌رو شد. به طوری که با وجود وعده‌های داده شده برای روی آنتن رفتن این دو برنامه بعد از ایام محرم و صفر هیچ‌کدام از آن‌ها پخش نشدند. تا اینکه سرانجام برنامه دورهمی هم‌زمان با شب یلدا برای یک قسمت ویژه روی آنتن شبکه رفت. در این برنامه مهران مدیری از آغاز ساخت دوباره دورهمی خبر داد و درباره جزئیات آن گفت: تعهد ما در فصل چهارم صد قسمت بود که هشتاد قسمت را ضبط کردیم اما با شیوع کرونا و ماه محرم و صفر این برنامه متوقف شد. اکنون ۲۰ قسمت باقی مانده است که این اولین قسمت از آن است. به این ترتیب مدیری بعد از وقفه نسبتا طولانی سرانجام بازگشت برنامه‌اش به روی آنتن را تأیید کرد. «دورهمی» قرار است از این هفته چهارشنبه‌ها و پنجشنبه‌ها از شبکه نسیم پخش شود. فصل دوم «عصر جدید» دیگر برنامه صداوسیما بود که با شیوع کرونا به مشکل خورد و پخشش نیمه‌کاره رها شد. اما به‌تازگی ایمان قیاسی مجری «هشتگ عصر جدید» از برنامه‌های جانبی «عصر جدید» در قالب یک ویدئو که روابط عمومی این مسابقه منتشر کرده، از بازگشت این برنامه به آنتن شبکه سه سیما خبر داده است. در این ویدئو که آریا عظیمی‌نژاد هم حضور دارد، اعلام شده است که هشت قسمت از برنامه «هشتگ عصرجدید» به صورت بخش‌های جداگانه‌ای با حضور داوران و احسان علیخانی تولید شده است که به مرور روی آنتن خواهد رفت. در هر قسمت یکی از داوران این مسابقه حضور خواهد داشت و میزبان یک یا چند مهمان خواهد بود. احسان علیخانی هم مهمانانی دارد که با آن‌ها به صورت آنلاین درباره موضوعاتی مرتبط با کرونا گفت‌وگو می کند.

علیخانی پیش از این در نشستی آنلاین، از تولید و پخش این برنامه که بدون حضور شرکت‌کنندگان ضبط شده‌است، خبر داده بود، او همچنین درباره ساخت ادامه «عصر جدید» گفته بود که در صورت بهبود شرایط کرونا در کشور دی امسال تولید را آغاز خواهند کرد. اما اگر شرایط مهیا نباشد در بهمن یا اسفند ضبط اصلی اتفاق می‌افتد تا بتوانند فینال را نوروز ۱۴۰۰ روی آنتن ببرند. به این ترتیب می‌توان گفت بعد از مدت‌ها برنامه‌های دورهمی و عصر جدید که همیشه جزو پربیننده‌ترین برنامه‌های تلویزیون بوده‌اند دوباره مهمان خانه‌ها خواهند شد.

معرفی برگزیدگان جشنواره کتاب‌خوانی رضوی

برگزیدگان دهمین جشنواره کتاب‌خوانی رضوی از استان خراسان رضوی معرفی شدند. مدیرکل کتابخانه‌های عمومی خراسان رضوی با بیان اینکه در مرحله شهرستانی این جشنواره، هم‌زمان با میلاد حضرت زینب(س) ۵۰۵ برگزیده معرفی شدند، گفت: از یک میلیون و ۳۰۶هزار شرکت‌کننده از سراسر کشور، بیش از ۱۲۷هزار نفر از خراسان رضوی در این جشنواره ملی فرهنگی مذهبی شرکت کردند که بیشترین مشارکت در سطح استان‌ها بود.

حجت‌الاسلام علی‌اکبر سبزیان با اشاره به اینکه ۵۰۵ نفر از برگزیدگان استان در سه بخش «فردی»، «گروهی»، «خانوادگی» معرفی شدند، گفت: علی شکری، در بخش خانوادگی و مهرآفرین ملانوروزی در بخش پویش کودک و مائده سادات ابویسانی، در بخش نقاشی نوجوان و مهدیار و امیرعلی رزمخواه نیز در بخش پویش گروهی کودک حائز رتبه‌های برتر شدند.

قصه‌گویی برای پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها

هم‌زمان با جشن باستانی یلدا و آغاز زمستان، «سند چشم‌انداز قصه‌گویی» کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان خراسان رضوی رونمایی شد. به گفته ابراهیم زره‌ساز، مدیر کل کانون، در این سند، با بهره از تاریخ و فرهنگ غنی، هنرمندان متخصص، بهره‌مندی از تعامل خوب دستگاه‌ها و سازمان‌های فرهنگی استان، تصمیم به آشناکردن اقشار مختلف جامعه با هنر قصه‌گویی گرفته شده است.

او یکی از اصلی‌ترین بخش‌های این جریان را، ایجاد پویش‌های مردمی در زمینه قصه و قصه‌گویی در فضای حقیقی و مجازی دانست که در آستانه یلدا با انتشار فراخوان «الو قصه» و با تشویق کودکان چهار تا نه ساله به قصه‌گویی برای پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها از طریق تماس تلفنی شروع شده است. زره‌ساز این فراخوان را گامی برای زنده نگه داشتن فرهنگ شب یلدا و اهمیت ارتباط با بزرگ‌ترهای خانواده و این سنت ارزشمند در شرایط فعلی کشور و با استفاده از ابزار قصه بیان کرده است.

نگاهی به کتاب پژوهشی درباره مسجدی که بسترساز فعالیت انقلابی در مشهد بوده است

روایت «مسجد رهبر»

لیلا کوچک‌زاده
l.kouchakzadeh@shahraranews.ir

کتابخوان

شاه‌کلیدِ فعالیت‌های انقلاب در مشهد با نام مسجد کرامت گره خورده است. مسجدی که به دلیل پیشنمازی و روشنگری آیتا... خامنه‌ای در دهه ۵۰ در آن، به نام ایشان هم معروف است. محال است قدیمی‌های مشهد، درباره تظاهرات انقلابی در چهارراه شهدا و بالاخیابان سخن بگویند و نام این مسجد را که در همین حوالی واقع شده، نبرند؛ از دوستی بین متدینان روشنفکر مشهدی و فعالیت‌های اجتماعی آنان در مسجد چیزی نگویند و رحمتی به روح مرحوم حاج سید محمود کرامت، واقف این مسجد نفرستند.

کتاب «مسجد رهبر» (تاریخ شفاهی مسجد کرامت) که به‌تازگی از سوی نشر راه‌یار، منتشر شده، روایتگر سوابق و فعالیت‌های بانیان مسجد کرامت و به‌ویژه رهبر انقلاب به عنوان پیشنماز آن است. این کتاب در ۵۴۴صفحه به نویسندگی مرتضی انصاری‌زاده و پژوهشگری حسن سلطانی، سیدمحمد امیر احمدی طباطبایی و احمد عسگری در گفت‌وگو با بیش از ۱۰۰تن تهیه شده است و از اسناد مکتوب و شنیداری آستان قدس رضوی و مرکز اسناد انقلاب اسلامی در تهیه روایت‌ها بهره برده است. در ادامه گفت‌وگوی ما با احمد عسگری، کارشناس ارشد رشته تاریخ و تمدن ملل اسلامی و از پژوهشگران «مسجد رهبر»، درباره این کتاب پیش روی شماست.

مسیر رشد انقلاب در مشهد از مسجد کرامت

کتاب «مسجد رهبر»، نه تنها بیانگر نقش آیتا... خامنه‌ای در شکل‌گیری آموزه‌های انقلابی در مشهد و از طریق پایگاه مسجد کرامت است بلکه به نقش رهبری مسجدی با فعالیت‌های اجتماعی می‌پردازد که به نوعی، مسیر رشد انقلاب را در مشهد، چند دهه پیش از انقلاب اسلامی روشن می‌کند. پژوهشگر کتاب «مسجد رهبر»، به این موضوع اشاره می‌کند و درباره سیر تاریخی کتاب می‌گوید: روایت کتاب از دهه ۱۳۲۰ و پایان حکومت پهلوی اول شروع می‌شود و روایتگر یک دهه فعالیت تشکیلات اسلامی مردمی همچون انجمن پیروان قرآن مرحوم حاجی عابدزاده و همچنین فعالیت‌های مرحوم حاج عبدالرضا غنیان و حاج حیدر رحیم‌پور ازغدی در کانون نشر حقایق اسلامی است. گرچه بعد از کودتای ۲۸مرداد ۱۳۲۲ و بعدتر شهادت شهید نواب صفوی، خیلی از متدینان، سرخورده از اوضاع سیاسی، تصمیم می گیرند به فعالیت‌های اجتماعی بپردازند. آن‌ها معتقدند «مبارزه شکست دارد اما پایان قصه نیست». همین جاست که حاج آقای غنیان، از نزدیک‌ترین افراد به مرحوم عابدزاده، به دنبال خیرانی با علقه دینی است و در دهه ۴۰ با حاج سید محمود کرامت ارتباط می گیرد.

به گفته عسگری مرحوم حاجی کرامت، بازاری لوطی‌منشی رسته از قید مال و منال دنیاست که سال‌ها در منزلش، مراسم مذهبی و به ویژه دعای ندبه برگزار می‌شود و بعد از این آشنایی، خانه او پاتوق و پایگاه روشنفکران متدین مشهدی می‌شود و معروف به «بنای کرامت». آن مرحوم، تصمیم می گیرد بنای کرامت را وقف مسجد کند و در مهر سال ۱۳۵۲، آیتا... خامنه‌ای امام جماعت این مسجد را به عهده می گیرد. البته امامت ایشان چند ماه و تا اسفند بیشتر ادامه نمی‌یابد و ساواک ایشان را دستگیر و بعد هم تبعید می کند. اما دوباره در سال ۱۳۵۷ و پس از بازگشت از تبعید، پیشنماز مسجد کرامت می‌شوند و به ایراد جلسات تفسیر اجتماعی و سیاسی از قرآن و حدیث و تحلیل سیره معصومین(ع) می‌پردازند. این پژوهشگر اشاره می کند که پایان کتاب، با پیروزی انقلاب اسلامی رقم می‌خورد و شیوه تنظیم کتاب بر اساس همین سیر تاریخی است. او همچنین مطرح می کند: کتاب در چهار فصل تهیه شده است و نویسنده به عنوان دانای کل، قصه را شروع می کند و به تناسب هر موضوع، روایت مصاحبه‌شوندگان با فونتی متفاوت می‌آید. نام و فامیل راوی هم در پاورقی یا خود متن گنجانده شده‌است. در این بین، سعی شده عین صحبت‌های راویان عنوان و استنادهای تاریخی حفظ شود. او این را هم یادآوری می کند که در کتاب‌های تاریخ شفاهی بعد از انتشار، راویان جدیدی کتاب را می‌بینند که ممکن است از همان موضوع خاطره داشته باشند و حتی ممکن است روایت‌ها را به چالش بکشند که این تغییرات، در چاپ‌های بعدی اعمال خواهد شد.

گفت‌وگو با قدیمی‌های مشهد

کتاب چند راوی اصلی دارد که بیشتر این افراد، قدیمی‌های شهر مشهد و فعالان سیاسی، اجتماعی و مذهبی دوران انقلاب بوده‌اند که با بخشی از آن‌ها که در قید حیات بوده، وارد مصاحبه شده و در بخشی نیز، از مصاحبه‌ها و اسناد مرکز اسناد انقلاب اسلامی و مرکز اسناد آستان قدس رضوی بهره برده‌اند. عسگری با بیان این موضوع می گوید: ما از صحبت‌های مرحوم غنیان و سررشته‌دار که مرکز اسناد انقلاب اسلامی در دهه ۶۰ با آن‌ها گفت‌وگو کرده بودند، بهره برده‌ایم. همچنین پای صحبت‌های حاج آقای علیزاده که در دهه ۴۰ در مشهد کتاب‌فروشی داشته‌اند، نشسته‌ایم. با حاج حیدر رحیم‌پور ازغدی خودمان گفت‌وگو کرده‌ایم. حاج احمد اکبرزاده (مداح و نویسنده انقلابی) و دیگرانی همچون حاج احمد امیدفر (رئیس صنف چلوکبابی های مشهد)، رضا توکلی توتونچی (خواربار فروش مشهدی) و حاجیه خانم کبری ثابتی و سید اقدس حسینیان (زنان خانه‌دار و انقلابی مشهدی) هم گفت‌وگو کرده‌ایم. تیم پژوهشگر کتاب «مسجد رهبر»، روایت‌های رهبری را هم از سخنرانی‌های ایشان یا کتاب‌های مختلفشان، برداشت کرده و در کتاب گرد آورده‌اند.

تنها ره رهایی راه امام خمینی (ره)

عسگری در ادامه به بیان یکی از روایت‌های شنیده نشده راویان کتاب درباره روشنگری‌های رهبری در مسجد کرامت می‌پردازد. روایتی از آبان ۱۳۵۷ و زمانی که دانشجوی مشهدی از سوی رژیم پهلوی کشته می‌شود. او نقل می کند: دانشجویان عصبانی، تحت‌تأثیر منافقان به صورت مسلحانه به سمت حرم راهپیمایی می کنند و شعار می‌دهند: «تنها ره رهایی جنگ مسلحانه است». حضرت آقا در منبر خود با توجه به این راهپیمایی و شعارشان، می گویند وقتی ما رهبر داریم، باید براساس دیدگاه ایشان مبارزه را ادامه بدهیم و نباید احساساتی شویم. رژیم کار اشتباهی انجام داده اما تصمیم‌گیری با رهبر انقلاب است و باید این‌گونه شعار داد: «تنها ره رهایی، راه امام خمینی است.» مردم هم در خیابان همین شعار را اعلام می کنند و فضا و جو به‌طورکل تغییر می کند.

نهضت تجربه‌نگاری مساجد

در مقدمه کتاب «مسجد رهبری» در توضیح نسبت مسجد و انقلاب اسلامی آمده است که مسجد در انقلاب ایران هم رسانه است، هم مرکز تربیت نیرو، هم نهاد سازمان‌دهنده اجتماعی. هم محل اخذ رأی در انتخابات و هم پاتوق اعزام به جبهه جنگ. پژوهشگر این کتاب، با اشاره به همین موضوع، مطالعات صورت گرفته درباره نهاد مسجد در ایران و به ویژه در دوران انقلاب اسلامی را بسیار کمتر از آن چیزی که ضرورت و ظرفیت داشته، می‌داند و می گوید: در مشهد یک هزار و ۲۰۰مسجد داریم که هنوز کاری برای جمع‌آوری خاطرات شفاهی آن‌ها انجام نشده است. خاطراتی که اگر ثبت و ضبط نشوند از تاریخ هم حذف می‌شوند. چنانکه تاکنون پژوهشی قوی حتی درباره مسجدی متعلق به فعالیت‌های رهبری نداشته‌ایم. به گفته عسگری پژوهش «مسجد رهبر» با حمایت دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی و با نگاه مسجدنگاری انجام شده است و به دنبال این است که با آموزش جوانان مسجدی در زمینه جمع‌آوری تاریخ شفاهی مساجد، نهضت تجربه‌نگاری مساجد به راه بیندازد. فعالیتی که البته به تازگی شروع شده‌است.

روایتی از رهبری، از متن کتاب «مسجد رهبر»

«آن روز مسجد کرامت، بزرگ‌ترین مسجد شبستانی مشهد بود. یعنی توی مساجد مشهد، مسجدی بزرگ‌تر از مسجد کرامت نبود. آن چنان جمعیت پر می‌شد توی این مسجد که جای یک نفر آدم هم واقعاً نبود. بعد از نماز مغرب شروع می کردم به درس. سخنرانی نبود. درس بود. حالا می گویم چه کار می کردیم. آن قدر جمعیت زیاد می‌شد که قبل از آنی که من شروع بکنم -وسط نماز در مسجد را می‌بستند که دیگر نمی‌شد کسی وارد بشود. جمعیت متراکمی جمع می‌شد برای اینکه درس را گوش کنند، حالا درس چی بود؟ بنده آن‌جا هم حدیث، هم اعتقادات و هم نهج‌البلاغه تدریس می کردم؛ با تخته سیاه. خود شیوه کار هم برای مردم جذاب بود. حالا یک عده البته می‌آمدند تماشا کنند از این چند هزار آدم مثلا. اما یقیناً درصدی هم می‌آمدند واقعاً یاد بگیرند و آموزش ببینند و یادداشت می کردند. توجه کردید؟ من امتحان کردم دیدم که شیوه درس گفتن اگر چنانچه با ابتکار، با نوع‌آوری، با انگیزش، با بیان خوب و مهم‌تر از همه، با «محتوا» همراه باشد، توی آن یک چیزی باشد، همین جور لفاظی نباشد، جاذبه پیدا خواهد کرد.»

داوران اولین جشنواره و کارگاه مجازی نمایشنامه‌نویسی رضوی معرفی شدند

آغاز فعالیت جشنواره نمایشنامه‌نویسی رضوی

سیدجواد اشکذری، دبیر اولین کارگاه مجازی نمایشنامه‌نویسی رضوی با اعلام اسامی داوران این رویداد گفت: دکتر قطب‌الدین صادقی، نصرا... قادری، دکتر سعید اسدی، شهرام کرمی و نادر برهانی‌مرند، اسامی هیئت داوران اولین جشنواره و کارگاه مجازی نمایشنامه‌نویسی رضوی هستند.

به گفته او داوران از اول دی کار خود را آغاز کرده و نتایج را در همان ماه اعلام می کنند.

او با بیان اینکه از ۸۰ طرح رسیده به دبیرخانه، ۱۲ طرح در دو بخش اقتباسی و آزاد انتخاب می‌شود، افزود: در این جشنواره، سه نمایشنامه از مشهد نیز به رقابت با دیگر آثار می‌پردازند. اشکذری با اشاره به نمایشنامه‌های دریافت شده، گفت: نمایشنامه‌های «عصر زرد، قصر سرد» به‌نویسندگی محمدرضا رسولی از زنجان، «حمام خون» به قلم احمد ملک‌نژاد از مشهد، «مارینا ترنج» به‌نویسندگی بهمن بارانی از خوسف بیرجند و «ماه و خورشید» به‌نویسندگی عقیل جماعتی از جزیره خارک، «پر» به نویسندگی مجید کاظم‌زاده مژده‌ای از رشت، «...و اینک ما دو نفر» به‌نویسندگی منا صبورجنتی از مشهد، «دل، آینه دل» به‌نویسندگی ام‌البنین ماهر از مشهد، «بال‌های اهورا» به‌نویسندگی پریسا کیومرثی از خرم‌آباد، «برگشته» به‌نویسندگی محمود مرادی جهان از قم، «سوئیت شماره هشت» به‌نویسندگی مهدی فتحی از اهواز و «یاغی» به‌نویسندگی موسی هدایتی از قروه مورد بررسی و داوری هیئت داوران قرار خواهند گرفت و آثار برگزیده در قالب کتاب منتشر خواهد شد.

جشنواره ملی و کارگاه مجازی نمایشنامه‌نویسی رضوی با تلاش بنیاد فرهنگی هنری امام رضا(ع) و با دبیری سید جواد اشکذری در نیمه دوم سال ۹۹ برگزار می‌شود.

نگاهی به مستند «داشتن یا نداشتن» که پس از دو دهه اکران شده است

فرزندآوری با چاشنی انتقاد

محمد عنبرسوز

زندگی با سینما

نیکی کریمی، بازیگر باسابقه و محبوب سینمای ایران، حالا چند سالی است که از پوسته بازیگر درآمده و خودش را به عنوان کارگردان محک می‌زند. نخستین تجربه کریمی در مقام کارگردان اما، مستند «داشتن یا نداشتن» است که در سال ۱۳۸۰ تولید شده، اما اخیرا به مرحله انتشار عمومی رسیده است.

موضوع مستند «داشتن یا نداشتن» ناباروری است و طبق گفته‌های نیکی کریمی، ایده این مستند حاصل برخوردهای اتفاقی او با زنانی بوده است که برای درمان ناباروری خود به کلینیک رویان مراجعه می کرده‌اند. «داشتن یا نداشتن» برخلاف آنچه از ظاهرش برمی‌آید، یک اثر تبلیغاتی برای به رخ کشیدن دستاوردهای دانشمندان ایرانی و پزشکان مجرب موسسه رویان نیست؛ بلکه اثری کاملا فرهنگی محسوب می‌شود که سعی دارد ریشه‌های اجتماعی، اقتصادی، روان‌شناختی و خانوادگی فرزندآوری را، در حد توان و بضاعت خود، مورد واکاوی نقادانه قرار دهد. «داشتن یا نداشتن» که به شیوه گفت‌وگومحور تولید شده، کار خود را از یک گفت‌وگوی ساده در ماشین نیکی کریمی آغاز می کند؛ اما به مرور و به فراخور موضوعات مطرح شده، به داخل موسسه و سپس لوکیشن‌های مرتبط دیگری مثل مدرسه، سرک می‌کشد. در مقام مستندساز، تلاش نیکی کریمی برای «دیدن» تحسین‌برانگیز است. با وجود شهرت زایدالوصفی که کریمی در اواخر دهه هفتاد تجربه می کرده، او در این مستند ابدا به دنبال بیانیه صادر کردن یا حتی خودنمایی نیست؛ بلکه برعکس، فقط درصدد دیدن و انعکاس واقعیت در لنز دوربین مستند برمی‌آید. در همین راستا، مستندساز به شکل تحسین‌برانگیزی موفق می‌شود تنوع اثر خود را حفظ کند و هم‌زمان بالا و پایین شهر را درمی‌نوردد و به گفت‌وگو با افراد مختلف از طبقات اجتماعی گوناگون می‌پردازد تا درگیر یکسونگری و انفعال نشود. مستندساز حتی به گفت‌وگو با خانواده‌هایی که در آرزوی بچه به رویان مراجعه کرده‌اند هم بسنده نمی کند و ترجیح می دهد پای حرف خانواده‌های پرجمعیت هم بنشیند.

از لحاظ اجرایی و فرم سینمایی، طبیعتا مستندی که دو دهه قبل تولید شده نمی‌تواند در روزگار کنونی کیفیت حیرت‌انگیزی را نشان دهد، اما «داشتن یا نداشتن» به لحاظ شاخصه‌های مختلف محتوایی و شیوه روایت، از استانداردهای لازم برخوردار است؛ هرچند که به لحاظ عناصر فنی، بالأخص کیفیت صدا، مستندی کاملا از دهن افتاده و مندرس محسوب می‌شود که این امر، با توجه به امکانات دیجیتالی زمان خودش و گذشت زمانی طولانی در این سیر پرسرعت رشد فناوری، طبیعی به نظر می‌رسد. کهنه به نظر رسیدن مستند «داشتن یا نداشتن»، بیشتر از اینکه یک نکته فنی یا سینمایی باشد، این سؤال را در ذهن مخاطب ایجاد می کند که چرا چنین اثری باید این همه در انتظار اکران بماند و در زمان مناسب به دست مخاطب نرسد؟ عجیب اینکه سیاست‌های فرزندآوری در زمان تولید مستند «داشتن یا نداشتن» به شکل دیگری بوده و محتوای مستند هم حاوی نکته عجیب و پخش‌نشدنی نیست. بنابراین می‌توان گفت که لااقل مخاطب حق دارد فکر کند که بعید نیست ممانعت به عمل آوردن از توزیع این اثر، یک تصمیم سلیقه‌ای و شخصی بوده است.

با توجه به اینکه می‌دانیم نیکی کریمی، به عنوان یکی از مشهورترین ستاره‌های سینما، در اوایل دهه هشتاد از شهرتی به مراتب بیشتر از امروز برخوردار بوده است، حضور او در مرکز مستند «داشتن یا نداشتن» هم‌زمان می‌تواند نقطه قوت و نقطه ضعف این اثر معرفی شود. از یک طرف، حضور او در مقام مصاحبه‌کننده باعث شده مردم به دوربین مستند بیشتر اعتماد کنند.

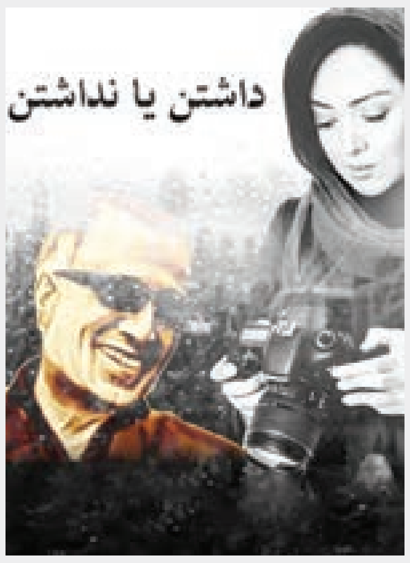

از سوی دیگر اما، به نظر می‌رسد که نیکی کریمی، دست‌کم در مقام هدایت کننده گفت‌وگوها، در آن زمان هنوز به فوت کوزه‌گری مستندسازی آگاه نبوده و نمی‌تواند مسیر مصاحبه‌ها را به نحو مطلوبی پیش ببرد. کریمی به وضوح چند نکته کلیدی و بزنگاه مهم بحث که در لابه‌لای سخنان مردم بیرون می‌زند را از دست می‌دهد و مثل یک شنونده معمولی، جوری که انگار تحت‌تأثیر محتوای سنگین و موقعیت غریب مصاحبه قرار گرفته، از کنار مسئله مطرح شده به سادگی عبور می کند.